

מקום שנהגו פרק רביעי פסחים

נב.

עין משפט
גור מצוה

די א מיי פ"ח מהל' י"ט
הלכ' כ טו"ע א"ח
פ"ח ט"ז ע"ג:
נב ב מ"ו מ"ו מהל'ט
פ"ח הלכ' א סמ
לא"ן רח טו"ע י"ד פ"י
של ספ"ק מנ:
נב ג מ"ו מ"ו מהל'ט
פ"ח הלכ' ד סמ
שס טו"ע שס ספ"ק מנ:
י"ד ד מ"י פ"ח מהל'ט
י"ט הלכ' כ סמ
לא"ן עה טו"ע י"ד פ"י
מנ ספ"ק א:
י"ח ה מ"י פ"ו מהל'ט
שמיטה הלכ' א סמ
פ"ח קמח:
י"ט ו ס הלכ' יא:

ב"ישוב לא עבידנא. אפילו נזינעא ואפילו דעמו לחזור דלא
אפשר למלאכה נזינעא כמו שאר דברים:
ממקום שכלו אפיקו ש"א כ"ו ח"ב ב"ע"י. מימה לר"י והלא
אסור לשנות מפני המחלוקת אפילו לקולא כדאמר לעיל
אין צוה מפני שינוי המחלוקת דמימר
אמרי כמה נטלני איכא זשוקא הא
אי לאו האי טעמא היה אסור לשנות
מפני המחלוקת עמיהו ויהו לומר אי
מדאורייתא חייב לבער משום מחלוקת
לא יעצור על דברי תורה ועוד אורי"
דלא שייך מחלוקת אלא דבר שחלוי
בגוף האדם אבל בפירות לא שייך
מחלוקת דאמרינן ממקום שכלו נז"ו:
אב"י אמר ל"עו"ם בדקתני. לדבריו
אין חסר כלום מן המעשה

דרכי יהודה אדיוקא דמתנימין קאי:
הכובש שישה בבש"ס. לנזן
לפת וכלל וקפלוט שאין
ביעורן שזה רבי אליעזר אומר אוכלין
על הראשון טעמו אסור כולם ולא
חשיב כמנוער שך לרבי יהושע מימה
לר"י אין מותר גוף אומם שכלו
ואומר רבינו תם דתמורת כהניס
בפרשת כהר סיני פליגי בקראי
דמנא מן השדה תאלכו את תבואתה
כל זמן שאמת אוכל מן השדה אחר
אוכל מן הבית וכו' מנאן אמרו
חכמים הכונש שלשה ככשים בחבית
רבי אליעזר אומר כיון שכלה אחד
מן השדה יבער הכל מן הבית והיינו
אוכלין על הראשון דנשמעתי ואם
תאמר לר"י אליעזר לישוק קולא מיניה
דנפקא לן מולגתמך וי"ל דסבר ר'
אליעזר דלי לאו האי קולא ה"א דלזומו
המין דוקא יבער ולא יותר א"פ"ט
טעם האיסור מעורב בזה דלא דמי
איסור דביעור לשאר איסורים דהא
שרי לעניים וה"א דנחשביה כמנוער
כיון שאין כאן אלא הטעם ור' יהושע
סבר דודאי הטעם חשיב כמנוער
והאי קולא אחי להמיר כל גוף אותו
שכלה הואיל ומעורב בזה הטעם
המומריין ומן השדה משמע ליה מן
דבר שמקלט הטעם ממנו צדקה
תאלכו אף האיסור שעמו ורזן גמליאל
סבר ממשות של כל אחד שכלה מן
השדה אסור אבל הטעם הוא כמנוער
וצמניגלת קתרים דרבינו נסים פירש
דראשון היינו שיתן ראשון ככנוש
ואחרון שיתן אחרון ככנוש והכי אמרינן בירושלמי מה טעם דרבי
אליעזר הראשון נותן טעם בלחרון הלכך אם כלה מן השדה
אותו שכנס ראשון אסור הכל אכל לחרון אינו נותן טעם
בראשון ואם כלה מין לחרון מן השדה אינו אומר אותם שכנסו
קודם וטעם דרבי יהושע אחרון נותן טעם בראשון פ"י אף לחרון
כדאמר הכל אף על לחרון וקסבר ר' יהושע דמיד כשכלה אחד
מהמינים לחרון או הראשון או האמצעי כולן אסורין דנותן
טעם זה צוה רבי יהודה דמתנימין לחומרם כותמיה ורזן גמליאל
סבר דפרשית דהגוף שכלה אסור והטעם היי כמנוער:
עד

ב"ישוב לא עבידנא. מלאכה כיום טוב שמי האולא ונהגו בו אסור
לא אשנה לעיניהם את המנהג: דעריפא מינה. הממורה ממנה:
עבדי ליה. עשייתו לו: מימנו אנגדא דבר כי רב. תלמיד שמרת
היו נמנין להלקותו ולא נלדומו משום דשמחא תמורה וחוששין לכבוד
המורה: וליס ליה לר' יהודה כו'.
דמשמע שיכול לומר לו בן מקום שלא
כלו לכן מקום שכלו לא והבא לך אף
אחיה ממקום שהכתיב וממלא שלא
כלו שם לחיה ואכול מאומן שמתיא
וי ואומה שך שיש לך צנית אסורין
ועעמא משום דגדלו כאן ובה המקום
כלו אכל איי נכחמי את שלי ממקום
הימר ואין כאן מחלוקת וליס ליה לר'
יהודה דאסור משום חומרי מקום
שהלך לגס ואפילו אין שם מחלוקת
דהא ממקום שאין עושין למקום
שעושין דטעמא לאו משום מחלוקת
הוא ואסרינן ליה משום חומרי מקום
שילא משס: הכי גרסינן מילפא
אחרייתא קאמר או ממקום שלא כלו
למקום שלא כלו ושמע שכלו כמקום
חייב לבער ורבי יהודה אומר לא
והבא לך אף אשה מהיכא דאייפניו
והא כלו לנז"ו: מילפא אחרייתא קאמר.
תנא קמא: ושמע שכלו כמקומן חייב
לבער. וא"ע דאין כאן חומרי מקום
שילא משס שבשעה שילא עדיין לא היו
נוהגין בהן חומרא: ר' יהודה אומר
לא. יכול זה לומר לבני מקומו שילא
משס אינו משנה ממנהגם דהא
הולכמים למקום שלא כלו ולא והבא
לך משס וטעם לנז"ו מלפ"ה הרבה: לחומר
אמר רבי יהודה. הכי הוה גמיר
לה ר"י מרביה דרבי יהודה אמר
לחומר: אלא איפוך. תוספת זו
שדוספת על המעשה ואימא או ממקום
שלא כלו למקום שלא כלו ושמע שכלו
כמקומן אינו חייב לבער דאין כאן
משום חומרי מקום שילא משס
כשהואילא עדיין לא נלפסו ר' יהודה
אומר ש כאן זילול מקומו דאמרי ליה
בני מקומו הראשון לא והבא לך
מהיכא דאייפניו ממקום שהכתיב
ותמלא שכבר כלו: לעולם דקסני.
דלא איירי מתנימין כתיבא ממקומו
למקום שהיו לו אלא למקום שאין שיה
לו: והכי קאמר. מתנימין המולך
פירות שביעית ממקום שכלו למקום
שלא כלו או ממקום שלא כלו למקום
שכלו חייב לבער לחרון למקומן ועדיין לא כלו אינו חייב לבער ורבי
יהודה מתמיד דאמרינן ליה לא והבא לך אף אשה מהיכא דאייפניו
השחא והא כלו להו: גבא דחמר קלטינו. גבו של חמור שהכניסן
לתוך אותו מקום החמור קלטן בחומרי אותו מקום שלא יוכל
להחזיר עוד הוא לא גרלו שם ואינו אוכלן שם: הכונש שלשה
ככשים. שלשה מיני ירק נחבית אחת של חומץ או של זר כדי
להתקיים: אובלין. משלשתן: על הראשון. על סמן הראשון הממיר
להיות כלה לחיה מן השדה דמשעה שכלה אחד מהן מן השדה
שלתן אסורין דכבשיהו משוי להו כחד: אף על לחרון. על
סמן מין הכלה אחרון ואוכל משלתן וא"ע שמי השנים כלה לחיה
כבר. ותנא דמתני' ור' יהודה צהא פליגי דתנא קמא סבר לה כרבי יהושע
השדה והרי לא תמלא צדקה ואסור כרזן גמליאל: אובלין כפמרים. ככל ארץ יהודה עד שיכלה דקל לחרון שבזעור שהיא עיר התמרים ותן
לקמן וע"ג שגם ארצות לביעור שאין בני יהודה אוכלין משכלו ככל ארץ יהודה וא"ע שגם כלו בגליל אבל אוכלין ביהודה ואפילו נתקום שכלה
עד שיכלה מקום אחרון שכלל ארץ יהודה לפי שהיא כשאינה מואלת כאן הילכתא למקום אחר והיא מתפרנסת שם ורממנא תלה בה דלקמן וסו:

רבינו הנגאל (השך)
מעלין. וא"ע דכלו התם
השחא כיון דלא כלי האב
אין חייב לבער. ור' יהודה
אומר לו צא והבא לך
ממקום שהכתיב [אתה]
אתם. ויבין שאין שם
מי יבא חייב לבער.
וכאלו הביאם עבשיו
ממקום שכלו למקום שלא
כלו שנותנין לקולא חומרי
מקום שיצא משם לסיפק
חייב לבער. והא דאמר
אב"י ממקום שלא כלו
למקום שכלו והחזיר
למקומן שלא כלו. ת"ק
סבר הרי הן בחזקתן.
ור' יהודה סבר כיון
דעליהו למקום שכלו
נאסרו. ואחפמא דרבי אשי
פשוטין הן. ואוקמה רב
אשי בפלוגתא דהני תנאי.
דהגן הכובש שלשה ככשים
בבית אחת, וכן הובש
אמר אכלין על הראשון.
פירוש אותו הכובש שכנס
מהחלה. ור' יהושע אומר
אף על האחרון כו'. והכי
קתני במתני'. וכן הובש
שלשה ככשין בבית אחת
ולא כלה הכל, אלא אפילו
נשאר אחד מהן אינו חייב
לבער. רבי אליעזר אומר
כיון שכלה אחד מהן חייב
לבער. שאומר לו צא והבא
לך אף אתה. ויבין שאב"י
פוצא להבאי [לסיפק] חייב
לבער. נמצא רבי יהודה
דמחזיר כרבי אליעזר.
וגרסי' בירושלמי מא
טעמא דר' אליעזר הראשון
נותן טעם באחרון. מ"ט
דרבי יהושע אחרון נותן
טעם בראשון. וביאני אמר
בפלוגתא דהני תנאי.
דתיגא אוכלין קתמריס עד
שיכלה האחרון שבזעור.
רשב"ג אומר אוכלין על
של בין הכפיים. פירוש
הנשכבין בין התמרים.
שאפישר לאדם ללקטן.
ואין אוכלין על של בין
החיצים. כגון שנסכבו על
קוצין שמכין היה. שכל
הראה אותן מתאיסות.
ואין נכשרין אלא לעופות
ת"ק כי הני. ור' יהודה
אומר אמריס לו צא
והבא לך אף אתה ממקום
שאתה בו. ואם כלה מאותו
המקום חייב לבער ולא
חיישין מה שביעור.

עין משפט
גור מצוה

עין משפט
גור מצוה

